

Tilsynserklæring for skoleåret 2020/2021 for Rudolf Steiner-Skolen i Århus:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 751062	Skolens navn: Rudolf Steiner-Skolen i Århus
----------------------	--

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Kjeld Læssøe

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
06-10-2020	3.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
06-10-2020	1.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
06-10-2020	7.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
06-10-2020	6.	sløjd	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
18-11-2020	10.	biologi	Naturfag	Kjeld Læssøe
18-11-2020	3.	euritmi	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
18-11-2020	1.	maling	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
18-11-2020	1.	håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
18-11-2020	9.	smedning	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
03-05-2021	9.	historie	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
03-05-2021	2.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
03-05-2021	5	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
03-05-2021	9.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe

06-05-2021	5.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
06-05-2021	8.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
06-05-2021	9.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Inden mine tilsynsbesøg meddeler jeg skoleleder dato og program for mine besøg. Skoleleder tjekker, om min plan lader sig gennemføre, og vi justerer, hvis det er nødvendigt. Som hovedregel drøfter jeg efter hvert tilsyn i en klasse mine observationer med den pågældende lærer. Planerne for undervisningen, niveauet og undervisningsmaterialer er faste punkter i disse drøftelser. Derudover vil

vi ofte komme omkring områder som evaluering, trivsel, inklusion, undervisningsdifferentiering, læringsstile og variation i undervisningen.

Set i lyset af coronaepidemien har jeg i indeværende år forhørt mig hos skolens ledelse og enkelte lærere om, hvordan skolen har bestræbt sig på at opretholde en kvalificeret undervisning med alle de begrænsninger coronaen har medført for den normale undervisning. Ud fra disse samtaler og gennemlæsning af kommunikation, planer og procedurer er det min vurdering, at skolen meget seriøst har bestræbt sig på at opretholde en kvalificeret undervisning. Set i lyset af de svære betingelser ser det ud til at skolen har klaret det tilfredsstillende. Samtidig udtaler flere lærere dog, at de kan konstatere, at nogle elever er ramt på faglighed og/eller trivsel som følge af hjemmeundervisningen, hvorfor der også er et arbejde der skal gøres, for at samle disse elever op igen.

Endvidere har jeg være i dialog med skolens ledelse omkring de nye spørgsmål i tilsynserklæringen inden for kønsligestilling og underretningspligten.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Generelt:

Jeg bygger mine vurderinger af skolens undervisning på observationer af undervisningen, samtaler med lærere og skoleledelsen, vurdering af undervisningsmateriale og undervisnings- og årsplaner sammenholdt med mine observationer af undervisningen og med Fælles Mål. Jeg har været grundigt inde omkring alle tre fagområder i de fem år, jeg har haft tilsyn med skolen. Med hensyn til skolens planer for undervisningen, så følger skolen ikke ministeriets Fælles mål, men laver sine egne undervisningsplaner.

Eksempel på undervisning inden for det humanistiske fagområde.

Tysk i 5 klasse.

I de mindste klasser foregår sprogindlæringen primært gennem leg og bevægelse og gennem vers, remser, sange, dynamik og temposkift. I 3. klasse påbegyndes det skriftlige arbejde, og der kommer et mere individuelt fokus i indlæringen. Små tekster og grammatik kommer til i 4. klasse.

Denne time starter med en samtale om, hvad de lavede i sidste time. Der skiftes mellem tysk og dansk. Emnet er tøj. Læreren fremsiger nu på tysk ord for tøj og eleverne oversætter i kor. Læreren skriver ord på tavlen og læser dem op, hvorefter eleverne gentager på tysk og oversætter. Skift. Læreren giver instruktion til opgave. Eleverne skal tegne et menneske med tøj på. De skal efterfølgende ud fra en tilfældig valgt tegning beskrive denne på tysk. (Dette sker først i følgende time, så undertegnede oplevede desværre ikke denne del.) Eleverne går i gang. God arbejdsro. Læreren samler i slutningen af timen tegningerne ind, og der afsluttes med en recitation på tysk.

Undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Se generel beskrivelse under humanistisk fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det naturfaglige fagområde.

Biologi i 10. klasse.

Klassen havde om human fysiologi. Efter recitation repeteres fra i går om forskellige kredsløb i kroppen. Mineraler, protein, kulhydrat, mikromolekyler, makromolekyler m.m. Gennemgang af nyt stof: Blodets bestanddele og deres funktion. Eleverne følger godt med. Instruktion i 2 kommende øvelser: Røde blodceller og hvide blodceller. Eleverne går i gang med øvelserne. Prik i øret, opsamling af blod, brug af mikroskop og resultater noteres. Læreren går rundt og hjælper, og strammer op, hvis der bliver for meget uro. Eleverne arbejder godt og virker til at have styr på, hvad de skal. Efter øvelserne samler læreren op. God opmærksomhed. Eleverne bliver nu bedt om at tegne deres observationer og går i gang mens læreren samler materialer ind.

En varieret og godt styret undervisning, som står fint mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Se generel beskrivelse under humanistisk fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det praktisk-musiske fagområde.

Sløjd i 6. klasse.

Klassen var i gang med at blive fortrolige med huljernet. I 1. - 4. klasse arbejdes der primært med kniv, sav, rasp, fil og sandpapir. Huljernet introduceres i 5. klasse. Alle var i gang med at lave et dyr. Eleverne gik straks i gang og motivation og stemning var god. Læreren gik rundt og gav vejledning og viste ind imellem konkret, hvordan man skulle bruge værktøjet korrekt. Læreren havde udbygget undervisningsplanen for sløjd med en mere detaljeret plan for, hvad eleverne skulle nå på hvert klassetrin. Efter undervisningen blev der ryddet op i god ro og orden. En god undervisning der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Se generel beskrivelse under humanistisk fagområde.

Eksempel på undervisning i dansk.

Dansk i 3. klasse.

Dobbelttimen starter med nogle faste aktiviteter: Recitation, program for dagen, træning af næste uges fælles morgensang (smukt), flere sange og blokfløjte (stor koncentration). Danskundervisningen går i gang. Læsebog i form af en mappe deles ud. Snak om hvad de havde læst. Fælles oplæsning. Individuel oplæsning. Gennemgang af dobbelt konsonant. Oplæsning i kor af tekst opdelt i stavelser. Repetition af af fortælling i går (Adam og Eva / Syndefaldet). Eleverne tegner et billede af Syndefaldet ud fra oplæg af lærerens tegning på tavlen. Mapper samles ind. Læreren fortæller nu videre om Syndefaldet, mens elever lytter. Afsluttende recitation. Aftaler om lege i det kommende frikvarter.

Eleverne var koncentrerede og aktive igennem alle timens aktiviteter. En undervisning med god variation og styring og på et niveau, som står fint mål med, hvad der kræves i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Se generel beskrivelse under humanistisk fagområde.

Eksempel på undervisning i matematik.

Matematik i 5. klasse.

Timen starter med blokfløjtespil (Titanic) og sang udenfor (coronatider). Stor koncentration og højt niveau, selv om enkelte af drengene faldt fra. Fra lokalet ved siden af gik vinduerne op, og der kom stor ros fra både en lærer og elev på det flotte fløjtespil. :-) Tilbage i klasselokalet. Regneopgaver i de 4 regnearter i øveark gennemgås i plenum, og der gives lektier for. Læreren er meget grundig i forhold til at alle får noteret rigtigt. Hovedregning, læreren stiller regneopgaver i højt tempo, og eleverne er dybt koncentrerede og aktive.

Skift til frihåndsgeometri. Denne disciplin beskrives i undervisningsplanen for faget som værende i grænseområdet mellem matematik og tegning, og er en direkte forøvelse til 6. klasses passergeometri. Læreren viser først meget grundigt på tavlen hvordan hun laver en cirkel. Elevernes A3 hæfter deles ud, og eleverne tegner en cirkel.

Læreren viser på tavlen, hvordan den kan deles op i forskellige dele og dermed skabes forskellige nye geometriske figurer og vinkler. Eleverne tegner i deres mapper. Læreren skriver nu på tavlen - ud fra en dialog med eleverne - hvilke begreber, de er i gang med: cirkel, centrum, vandret, lodret, rette vinkler, spidse vinkler og kvadrater og eleverne noterer i deres mapper. Man tæller også i fællesskab hvor mange der er af hver slags. Stor deltagelse. Skift. Elev genfortæller fra tavlen en myte fra antikkens Grækenland. Læreren overtager og fortæller om bystaterne, oraklet i Delfi m.m. og perspektiverer datidens "demokrati" til vore dages demokrati. Timen afsluttes med en recitation "Som en klippevæg jeg står ..."

En godt styret og varieret undervisning med motiverede og koncentrerede elever på et niveau, som fint står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Se generel beskrivelse under humanistisk fagområde.

Eksempel på undervisning i engelsk.

Engelsk i 8. klasse

Klassen var hjemme på grund af pandemien. Læreren sidder i klasselokalet, hvor der også sad en elev, som havde fået lov til at være på skolen. Eleverne dukker op på skærmen og undervisningen går i gang. Alt foregår på engelsk. Først praktiske oplysninger om dagen efter. Repetition fra sidste time. Eleverne var i gang med at træne at skrive på en umiddelbar måde uden at tænke for meget. Som læreren sagde, så er det bl.a. en træning i at være spontan og en styrkelse af den kreative evne. Eleverne læser på skift deres historier op (emne: zombi-stories). Særligt fokus på grammatikale personer, 1. og 3. person. Alle får nu 5 min, til at skrive en ny historie i 1. person, titel: The day Supermann died. Alle skriver og derefter er der oplæsning af historierne. Meget originale og sprogligt flotte historier. Ny opgave, 3 min., titel: Attack of the killer tomatos. Derefter fremførelse. Gode historier. Også eleven i lokalet fremfører sin historie. Sidste runde, 3 min., titel: Born to run. Efter fremførelse gives der lektier for.

Trods de svære arbejdsbetingelser, så lykkedes det at skabe en time med godt flow og aktive elever og på et niveau, som står mål med, hvad man kan forvente i folkeskolen. Enkelte elever var dog ikke tilstede online, hvilket læreren følger op på.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Jeg oplever en skole, der i ord og handling har fokus på såvel elevernes faglighed som deres mere almene og personlige dannelse. Skolens samlede undervisningstilbud står fint mål med, hvad der almindeligvis kræves i

folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

I forhold til skolens beskrivelser på hjemmesiden og dens praksis lever den fint op til bestemmelserne om frihed og folkestyre. I skolens værdigrundlag fremgår det, at den arbejder på at udvikle børnenes sociale og moralske kompetencer, at vække deres friheds- og ansvarsfølelse og bibringe dem en respekt for mangfoldighed. Samtidig oplever jeg, at omgangsformen eleverne imellem og mellem elever og voksne er venlig og imødekommende og præget af en gensidig respekt. Eleverne opfordres til både at ytre sig og at lytte og respondere respektfuldt på andres ytringer. Alt dette harmonerer også godt med bekendtgørelsens krav om, at skolen skal forberede eleverne til at leve i et samfund med demokrati, frihed og folkestyre og ligestilling mellem kønnene.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se uddybningen på forrige og næste spørgsmål.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Ud over at omgangsformen på skolen er præget af en gensidig respekt, som tidligere beskrevet, så indgår friheds- og menneskerettighederne mere direkte i undervisningen.

Specifikt tages temaet om friheds- og menneskerettigheder især op i forbindelse med de to historieperioder i 8.klasse, som omhandler "den industrielle revolution" og dernæst "den franske revolution". Her præsenteres eleverne bl.a. for det, der historisk fører frem til menneskerettighederne og ofte reciteres der i klassen fra dem eller fra den amerikanske uafhængighedserklæring. Martin Luther Kings tale: "I have a Dream" reciteres ligeledes ofte. Endelig er der også i samfundsfagsdelen i 8.klasse fokus på demokratiet og friheds- og menneskerettighederne.

I 6.klasse og 7.klasse er det ligeledes ofte et tema i forbindelse med geografiundervisningen, hvor man arbejder

overordnet med Jordens ressourcer, fordeling og samfundsopbygning.

Endelig er det også et emne, der arbejdes med i 9.klasse i samfundsfag- historie eller i sprogundervisningen. Eksempler: Et projekt om frihedskæmpere og raceadskillelse i USA, Sydafrika, Indien og Australien, Industrialiseringen i Storbritanien og konsekvenserne deraf (børnearbejde, klasseforskel, idealisme, politiske reformer o.l.), hvor klassen bl.a. læste Oliver Twist, USA's uafhængighedserklæring og grundlæggelsen af FN med inddragelse af menneskerettighederne.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Skolen bruger ikke kønsopdelt undervisning. Det har siden skolens oprettelse været en helt naturlig og central del af skolens pædagogik, at eleverne var blandede i alle fag. Skolen har siden 1955 undervist både piger og drenge sammen i alle fag også håndarbejde, sløjd og gymnastik.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Ledelsen udtaler, at da det er en del af skolens kernepædagogik, at drenge og piger undervises sammen i alle fag, er kønsligestilling sikret i denne, og derfor aldrig et spørgsmål, skolen beskæftiger sig med. Som tilsynsførende oplever jeg en kultur på skolen, hvor der er en gensidig respekt og ligebehandling kønnene imellem.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Ledelsen fortæller, at skolen via de ugentlige konferencer jævnligt indskærper for alle ansatte, at de har underretningspligt, hvis de har grund til at tro, at et barn mistrives eller har brug for særlig støtte i forbindelse med misrøgt, overgreb og lignende. Lederen af skolens specialcenter er meget opmærksom derpå.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Se forrige svar.

At den skærpede underretningspligt er personlig, er for nylig blevet præciseret og indskrevet i skolens personalepolitik/personalehåndbog.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Ja

21.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
Rudolf Steiner-Skoleforeningen i Aarhusnk	Strandvejen 102, 8000 Aarhus C	700000,00

21.2 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

700000,00 kr.

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg oplever en særdeles veldrevet skole med motiverede børn og voksne, der mødes i en tryk atmosfære af gensidig respekt. Skolens undervisning står fint mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er samtidig glædeligt, at både lærere og ledelse er meget lydhøre overfor den feedback jeg giver omkring undervisning og planerne for denne.

Endvidere har jeg med stor tilfredshed bemærket, at skolen i skrivende stund er i gang med at udarbejde en spørgeskemaundersøgelse til forældrekrædsen omhandlende skolens håndtering af coronapandemien og den nødundervisning, der blev iværksat. Jeg ser dette tiltag som et blandt flere eksempler på at skolen er optaget af at gøre både undervisningen og kommunikationen med hjemmene endnu bedre.